

Csanády, Pál: Sacred forest in the glass box
Citation: Metszet, Vol 14, No 1 (2023), pp 44-49,
<https://doi.org/10.33268/Met.2023.1.6>

Received: 02 January 2023

Accepted: 13 January 2023

Published: 24 February 2023

NIIJIMA CHAPEL, TAKASAKI, JAPAN;

ARCHITECTS: TEZUKA ARCHITECTS

Drawing inspiration from the life of Joseph Hardy Niiijima, who travelled to the United States to study Christianity, this building's facade represents a metaphorical forest enclosing a city. Over the past hundred years architecture has been seen to distance itself from art, here the architect has chosen to paint, all be it in a different medium using a 6x6 mm pixel system. Contained within is a chapel which is designed to acoustically balanced and according to Japanese regulations earthquake resistant.

01

SZENT ERDŐ AZ ÜVEGDOBOZBAN

NIIJIMA-KÁPOLNA | TAKASAKI, JAPÁN

A World Architecture Festival vallásos építészet kategóriáját egy japán iskolai kápolna nyerte 2021-ben. A rendkívüli alkotásban akusztika, statika, fény és transzcendens jelentés alkot egységet. Yui és Takaharu Tezuka alkotásának köze van az első japánhoz is, aki egyetemi végzettséget szerzett.

—A történetet kezdetnénk 1864-ben is [1], mikor Niiijima Jō (angolosan Joseph Hardy Neesima) meg-
egyeztett Savory kapitánnyal, hogy megszökik hajóján a lezárt Japánból, és az USA-ba utazhat. Ott
tanulmányait több iskolában folytatta, megkeresztelkedett, és 1875-ben, már képzett tiszteletes-
ként, egyetemi végzettséggel tér vissza Japánba, és megalapítja a Doshisha Angol Iskolát (későbbi
Doshisha Egyetemet [2]). Nem sokkal később leányiskolát is alapít feleségével. Az 1983-ban alapított
Niiijima Gakuen Magánfőiskolát róla nevezték el. Ezzel meg is érkezünk Takasakiba, Gunma provin-
ciába, bő száz kilométerre – egy óra vonatútra, persze Sinkanszennel – nyugatra Tokiótól, tulajdon-
képpen egy alvóvárosba, mely korábban textiliparáról volt híres. Itt alakították ki több régi épület,
köztük középiskolai épületek felhasználásával a Niiijima Főiskolát.

—Mivel a mai földrengésvédelmi előírásoknak a régi épületek nem feleltek meg, dönteni kellett, mit
érdemes megtartani és megerősíteni, mi legyen új, pályázatot írtak ki a rendezési terv (masterplan)
tervezésére, melyre hat irodát hívtak meg, köztük az oktatási intézményeivel jó ideje a világ élvona-
lában lévő Tezuka Architects irodát. [3] A központi állami forrásokból finanszírozott korszerűsítés

03
04

02

ÉPÍTÉSZ | ARCHITECT
Tezuka Architects

FOTÓ | PHOTO
Kida Katsuhisa (Fototeca)

SZERZŐ | AUTHOR
Csanády Pál

- 01 A templomtér falán a grafika egy erdő hangulatát idézi
02 Éjszaka a külső homlokzatra vetül ki a mintázat

keretében a nyertes Tezuka iroda nemcsak új kápolnát, hanem az épületeket összekötő kerengőt is tervezett.

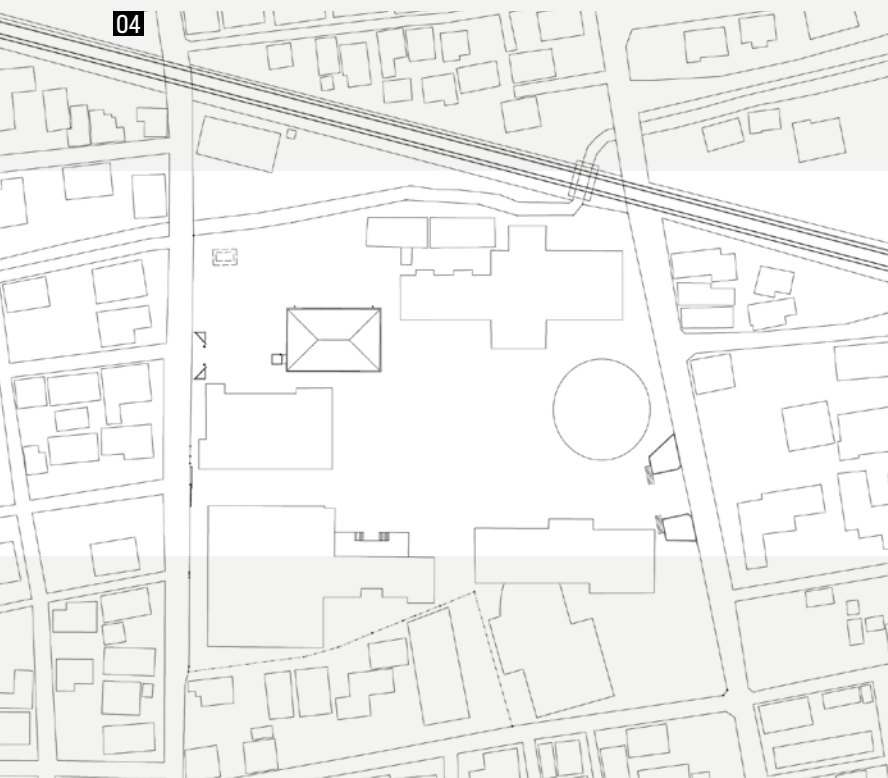
— Sajnos a Covid-járvány közbeszólt: elsősorban nem is a kivitelezés nehézségei miatt (azok is voltak), hanem azért, mert a távoktatás a helyi, vidéki diákok számára Tokióban is hozzáférhető lett. Így szívesebben vettek részt a fővárosi távoktatásban, átiratkoztak az állami, tokiói iskolákba. A diákok számának apadásával a korszerűsítés bizonytalanná vált, egyedül a kápolna készült el. Ami ráadásul hivatalosan nem is kápolna, hanem multifunkciós terem: zeneterem, gyűlésterem, előadóterem. Persze a főiskola elsősorban kápolnaként használja, mióta egyáltalán – a lezárások feloldásával – használhatja.

— Az épület alján kiszolgálóterek, kisebb termek vannak, egy faszervezetű lépcsőn jutunk fel a templomtérbe. Belépve, különösen napos időben, olyan érzésünk támad, mintha egy erdőben járnánk a város közepén. A fapaneleken átszűrődik a fény, varázslatos hatást keltve. Az épület valójában egy kétrétegű – így jó hangszigetelésű – üvegdoboz, melyet a belül elhelyezett falapok áttört mintázata alakít erdővé. Miért éppen erdő? Egyrészt utal ez Jō Nijima magvetésére, mely fává, majd erdővé nőtt másfél évszázad alatt. De gondolhatunk Ádám és Éve édenkertjére, ahonnan kiűztünk, ahogy a diákok is a tudás megízlelése után kiűzetnek az iskolából – ugyanakkor a tragikus kiűzetés egyben a civilizáció kezdete is. Van benne egy teológiai utalás is: az erdőben, ahogy ebben a kápolnában is, a Nap közvetlenül kapcsolatba lép velünk, ránk vetül a sugara, és ahogy lépdelünk, kísér minket; ahogy az Istennel való kapcsolat is – mely közvetlenül jöhet létre.

09
10
01
02
05

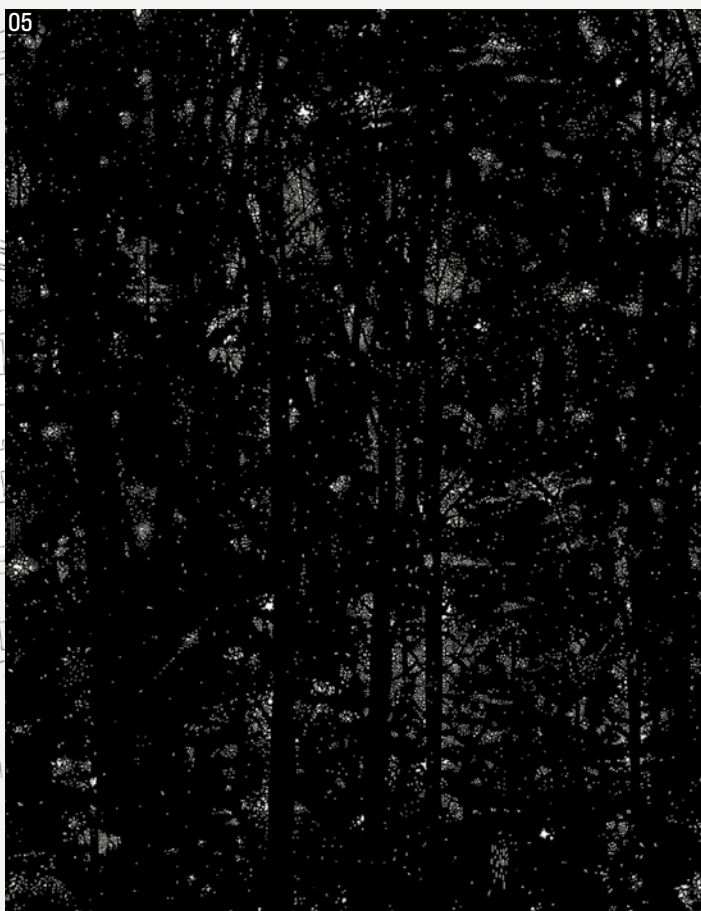

03

04

05

—Takaharu Tezuka hangsúlyozza: nem álerdőt akart létrehozni, és nem fotók manipulálásával vagy számítástechnikai eszközzel állította össze a panelek mintázatát. Az 56 méter hosszú, 6x6 milliméteres pixelekből felépített mintázatot hat hónap alatt alkotta meg, kézzel festve, napi 2-3-4 óra munkával. Ezt követte a fapanelek gyártójának négy hónapos munkája, hogy a kifejezetten erre a célra beszerzett, félmillió dolláros gépekkel tökéletes precizitással fúrja ki a nyílásokat. Az egész folyamat nem kevesebb, mint négymillió dollárba került. A mintázat három falon vonul végig, a tónusa pedig sötétből világosba, majd újra sötétbe fordul, és kisebb bibliai utalások is el vannak rejtve benne: gyümölcs, halak stb.

—Míg az elmúlt száz évben, a modern korban a művészet és az építészet szétváltak, és az építésznek nem szabad díszíteni, a művészeti alkotás itt fontos lett. „Mikor egyetemre mentem – mondja Takaharu Tezuka –, azt mondták, ez a dolog: légy funkcionális, felelj meg a rendeltetésnek. De ma már én vagyok a professzor, és én festhetek.” Az építésznek egyébként más festményei is vannak.

—De azért a funkcionalitás sem sérül: a fapanelek kissé döntöten kerültek fel, amivel javul az akusztika, a mennyezet pedig hangelnyelő panelek vannak, így zeneteremnek is alkalmas a tér. A statika úgy felel meg a földrengésvédelemnek, hogy a kereteket nem merevítették erősen, a teret körülvevő, mintegy oldalhajószerű fakeretek Vierendel-tartók, csak itt-ott könyökfával, de a nagy merevítések, András-keresztek mellőzéseével. Így nem merev, hanem puha a szerkezet, a vízszintes mozgással fel tudja venni a vízszintes erőket, elnyelve a földrengés erejét. Így lesz valóban a fákhöz hasonló a viselkedése, így lesz az erdő valódi erdő.

—„A statika, az akusztika, a fény, a jelentés – számomra ez egységet alkot. Ezzel tudok kifejezni mindent. Ez volt az első alkalom, hogy mindezt magam csinálhattam” – teszi hozzá Tezuka.

- 03 Az egyetem kampuszának épületeit kerengő fogja majd össze
- 04 Helyszínrajz
- 05 Takaharu Tezuka kézzel festett grafikája

„A statika,
az akusztika,
a fény, a jelentés
– számomra ez
egységet alkot.
Ezzel tudok
kifejezni mindent.
Ez volt az első
alkalom, hogy
mindezt magam
csinálhattam”

06
07
08
11

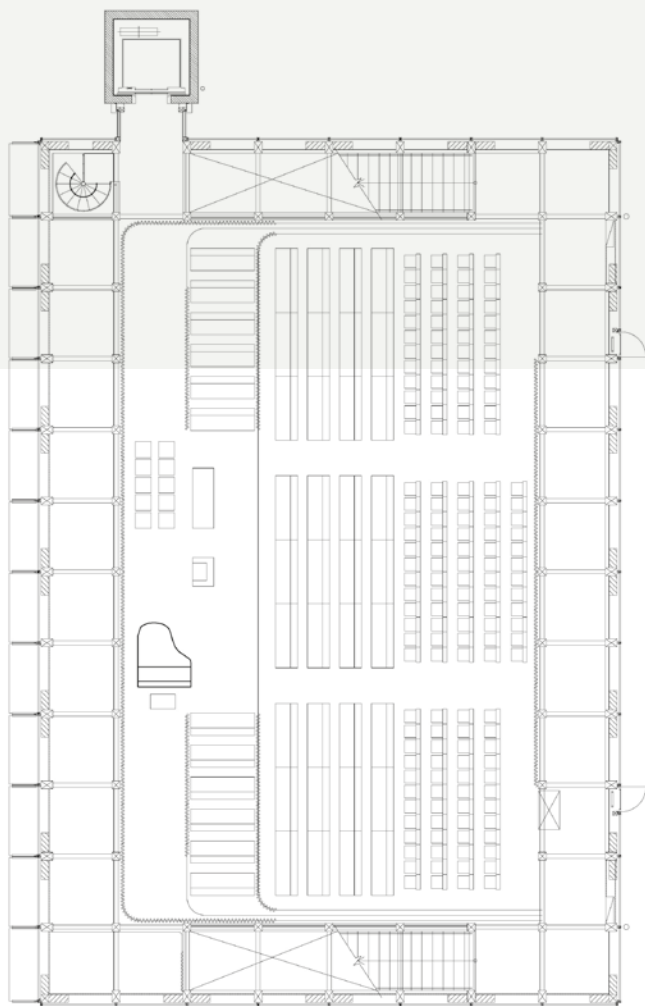
06

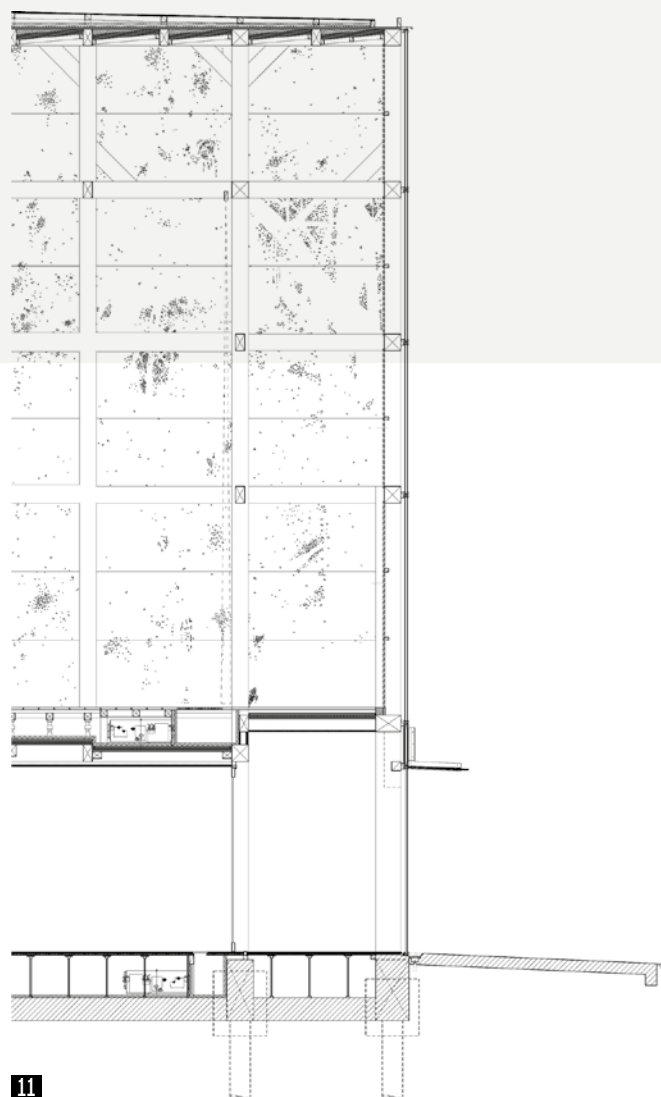
07

08

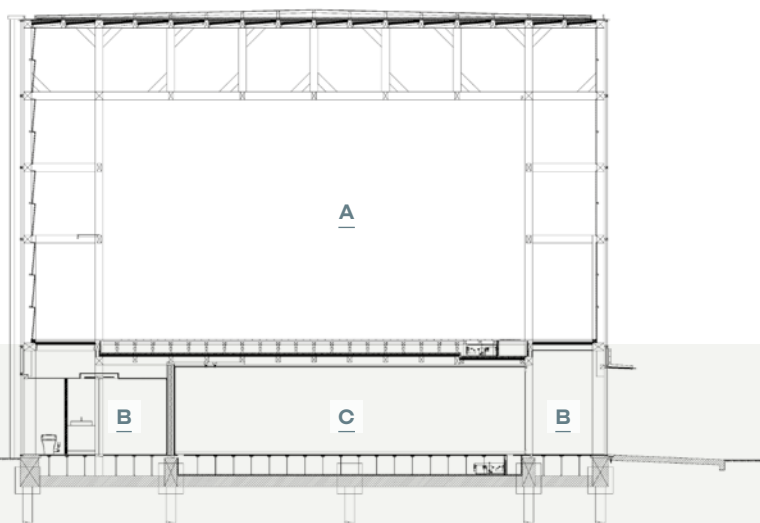

09

11

- 06 Feljárt a templomba
- 07 Egyfajta oldalhajót képez az oldalsó keretállás
- 08 A többfunkciós terem nemcsak kápolna, zeneterem is egyben
- 09 Emeleti, kápolnaszinti alaprajz
- 10 Metszet
- 11 Homlokzat részlete

10

- A | Kápolna
- B | Multifunkciós terem
- C | Folyosó

ÉPÍTÉS: Takaharu + Yui Tezuka, Keiji Yabe (Tezuka Architects), Hirofumi Ohno (Ohno Japan) | ÉPÍTETŐ: Kohki Yuasa | SZERKEZET: Ohno Japan
| GENERÁLKIVITELEZŐ: SatoSangyo CO., Ltd

IRODALOM / REFERENCES

- [1] Hellen J, Ballhatchet: „The modern missionary movement in Japan: Roman catholic, protestant, orthodox”, in: Mark R Mullins: *Handbook of Christianity in Japan*, Brill Leiden, Boston 2003, pp 44-46, hozzáférhető: <<https://epdf.tips/handbook-of-christianity-in-japan.html>> [utolsó belépés: 2022-12-05].
- [2] Devine, Mary Elizabeth – Summerfield, Carol (eds): *International Dictionary of University Histories*, Routledge, London-New York 1998, DOI: <<https://doi.org/10.4324/9781315073927>> [utolsó belépés: 2022-12-05], pp 131-134.
- [3] OECD (2011), *Designing for Education: Compendium of Exemplary Educational Facilities 2011*, OECD Publishing, Paris, DOI: <<https://doi.org/10.1787/9789264112308-en>> [utolsó belépés: 2022-12-05], pp 48-49.